

Caurviju prasmju attīstīšana valodu mācību jomā Paaudžu teorija

Āgenskalna Valsts ģimnāzija,

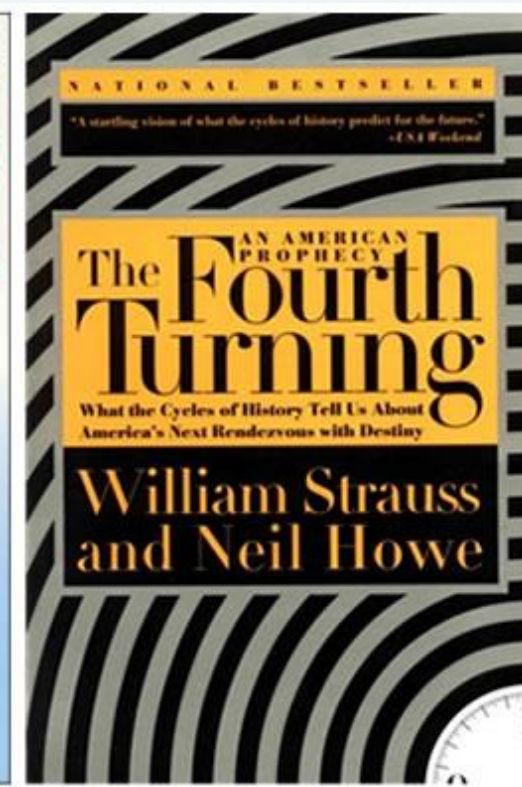
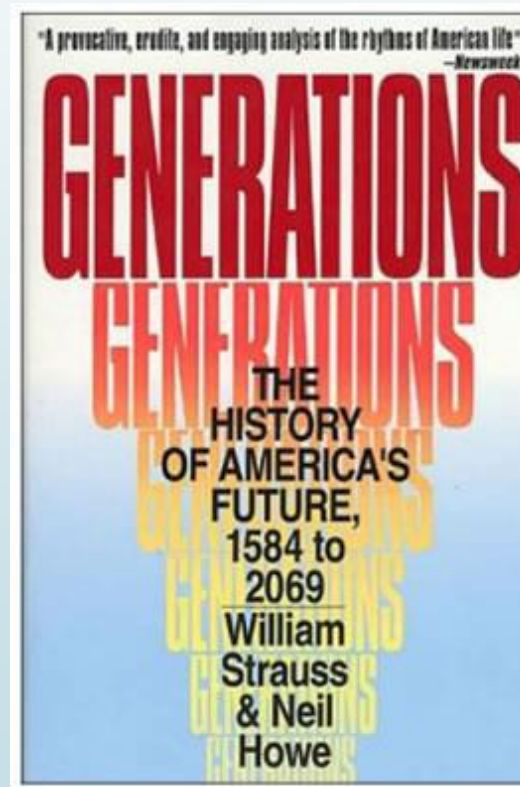
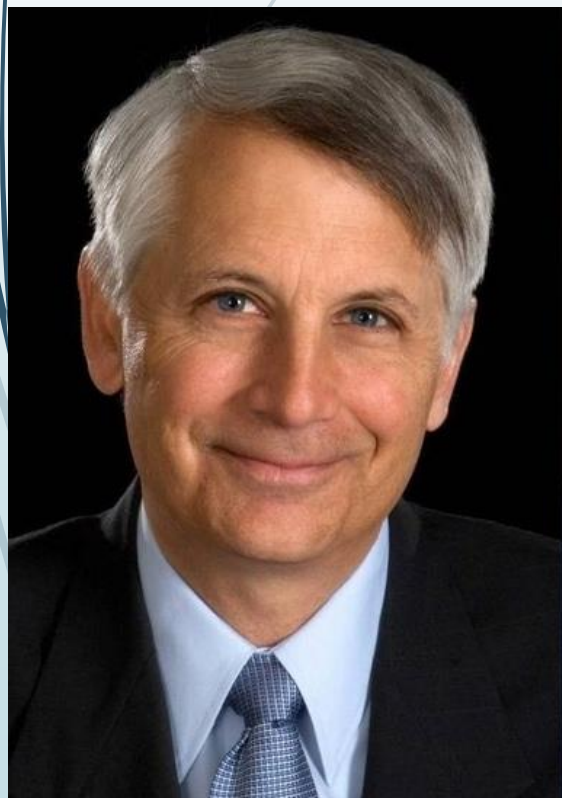
2024.gada 12.marta

William Strauss un *Neil Howe* 1991.gadā izdeva grāmatu «Paaudzes»

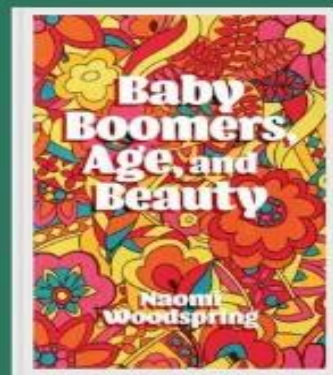
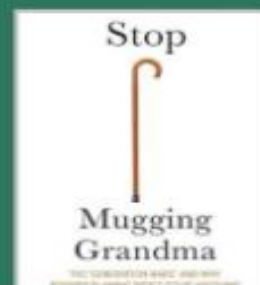
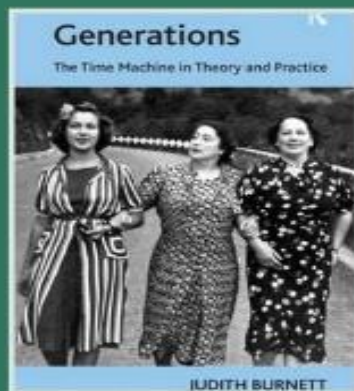
Tajā apskatīta ASV paaudžu vēsture no 1584.gada

Teoriju zinātnieki pilnveidoja 1993., 1997. un 2000. gadā izdotās grāmatās.

Grāmatas rakstīšanu ietekmēja konstatētās milzīgās atšķirības starp paaudzēm.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Nozaru literatūras centrs

Paaudžu teorija

- Sabiedrības sociālās kultūras tendences vēsturiski ir attīstījušās noteiktu ciklu ietvaros, kuri iesākas un noslēdzas ar krīzi, kas iezīmē pārmaiņas. Viens cikls parasti aptver četras paaudzes.
- Paaudze ir sociāla grupa cilvēku, kas dzimuši vienā hronoloģiskajā intervālā un uzauguši līdzīgos apstākļos.
- Lielāko daļu vienas paaudzes cilvēku vieno daži fundamentāli notikumi un vērtības.

Izcilā paaudze	1901 – 1925
Klusā paaudze	1925 - 1944
Baby Boomer paaudze	1944 - 1967
X paaudze (X)	1967 - 1984
Y paaudze (igrek) jeb Millennials (NEXT)	1984 – 2000 (2005)
Z paaudze (zummeri)	2000-2015
A (alfa) paaudze	2011 -
W paaudze	2020 -

Z zoomeri /2005 – 2015/

- ▶ Viņi var atteikties veikt jebkādas darbības, vienkārši tāpēc, ka nevēlas to darīt.
- ▶ Nevar vadīt ar pavēlēm vai komandēšanu.
- ▶ Nedrīkst draudēt, tiesāt, kritizēt, moralizēt.
- ▶ Uzvedas kā draugi un partneri, neizjūtot robežas, bailes vai nedrošību pret autoritātēm, var aizrādīt pieaugušajam: «Kā tu ar mani runā?».
- ▶ Pārliecība, ka visi cilvēki ir vienlīdzīgi un katrs var sasniegt, ko vēlas.
- ▶ Nav tik bērnišķīgi, attiecībās bieži vien uzvedas kā pieaugušie, uzdod intelektuālus un izzinošus jautājumus, kas prasa no vecākās paaudzes savu zināšanu attīstību.
- ▶ Daudziem no viņiem par viedokļu līderiem ir kļuvušas slavenas personības no mediju sfēras.
- ▶ Blogeru ietekmē pusaudži tiecas pēc slavas.
- ▶ Emocionālā atkarība no jauniem iespaidiem.
- ▶ Z paaudze ārpus interneta nav ļoti sociāla.

85%
Gen Z paaudzes pārstāvji ikdienā
izmanto YouTube

80%
Gen Z paaudzes pārstāvji atzinuši, ka
platforma You Tube ir palīdzējusi
uzzināt kaut ko jaunu

7 no 10

Z paaudzes pārstāvji atzīst, ka
kopīga video skatīšanās satuvina

A (alfa) paaudze /2015 - .../

- 2 gadu vecumā aptuveni 80 % bērnu jau aktīvi spēlē spēles viedtālrunos un planšetdatoros.
- Nepatīk strādāt uz nākotnes rezultātu, ir nepieciešama motivācija par katru izpildīto uzdevumu.
- Ļoti ātri uztver informāciju un veic tās detalizētu analīzi. Taču viņiem ir ļoti grūti paturēt prātā saņemto informāciju.
- Ātri zaudē interesi par jebko, viņus ir grūti pārsteigt vai iepriecināt.
- Ja viņi nevar piekļūt internetam, izjūt diskomfortu fiziskā līmenī.
- Pārzina veselu virkni psiholoģisko paņēmienu, kas iedarbojas uz vecākiem.
- No agras bērnības ir raksturīga paaugstināta pašcieņa, un viņi ar vecākajiem komunicē vienā līmenī.

W (dabli you vai divi tu) /2020 -.../ paaudze

- Novērtēs iespēju būt citādiem un dzīvot pilnīgi atšķirīgu dzīvi dažādās pasaulēs.
- Pārslēgšanās starp «fizisko es» un «digitālo es» būs absolūti organiska.
- Viņu veidotais avatārs kļūst vērtīgāks par viņu fizisko izskatu.
- Jaunās paaudzes uzmanība būs nepietiekama.
- Viņiem būs svarīga tūlītēja pieredze, pieprasījums pēc virtuālām precēm, darījumiem ar kriptovalūtu.
- Apzinātība (angļu valodā – mindfulness).

Padomi, kā strādāt ar Z, A, W

- Pēc iespējas vairāk iesaistīt komandas darbā.
- Jāpiedāvā radoši uzdevumi, kas ir pēc iespējas interesantāki pašiem jauniešiem.
- Ir jāuztur kontakts ar viņiem arī internetā.
- Neuztver garu informāciju - garus videoklipus vai detalizētus tekstus
- Var izmantot infografiku vai uzmanību piesaistošus attēlus, kas atbilst uzdevumam.
- Ar spēļu palīdzību var attīstīt taktiskās un stratēģiskās domāšanas prasmes.
- «Gamifikācija» ir labs veids, kā piesaistīt Z paaudzes uzmanību.
- Nepieciešamo informāciju var iegūt ne tikai no mācību grāmatām, bet arī no videoklipiem un podkāstiem.

Padomi

- Iesaistīt skolēnus aktīvā praktiskā mijiedarbībā (spēles, komentāri, radoši uzdevumi).
- Piemērot individuālu pieeju, piedāvāt individuālus uzdevumus, izmantojot modernās tehnoloģijas un nepieciešamību apstrādāt lielu informācijas apjomu.
- Nekritizēt par neveiksmīgiem rezultātiem, izmantot konstruktīvu veiksmes un kļūdu analīzi.
- Neizmantojot agresīvu vadības stilu, formulēt uzdevumus kā priekšlikumu, kas jāapspriež.
- Virtuālās komunikācijas apstākļos ir īpaši svarīgi attīstīt "dzīvās" komunikācijas prasmes.
- Ir svarīgi radīt apstākļus skolēnu mutiskām prezentācijām, izmantojot dialoga metodi, rosināt skolēnus izteikt pamatotu savu viedokli.

Avoti

- <http://spsu.ru/news/4525-teoriya-pokolenij-x-y-z-i-a-al-fa-kto-est-kto>
- https://pietiek.com/raksti/rugta_paaudzu_teorija
- <https://trends.rbc.ru/trends/education/6156efb59a79477bf9ca5893>
- <https://www.forbes.ru/svoi-biznes/453557-teoria-pokolenij-kto-idet-na-smenu-al-fam-i-v-cem-ih-osobennost>
- <https://solncesvet.ru/blog/psihologiya-i-vospitanie/teoriya-pokolenij/>
- <https://ripo.by/index.php?id=4517>
- <https://lvportals.lv/viedokli/299610-jaunajai-paaudzei-ir-vienaldziga-sociala-hierarhija-2018>